

 Karvinská hornická nemocnice a.s.		SOUBOR RIZIK A BEZPEČNOSTNÍCH OPATŘENÍ na pracovišti: JIP ODDĚLENÍ NEMOCI PÁTEŘE Karvinská hornická nemocnice a.s.	
Autor: Bc. Marek Pribula, technik BOZP OZO – prevence rizik v BOZP, č. osvědčení: ROVS/3532/PRE/2014		Platnost od: 1. 9. 2014	Konzultovali: Vedoucí zaměstnanci pracoviště
Určeno pro: Všechny zaměstnance na pracovišti			
Identifikace výtisku:		Výtisk jediný – originál (výtisk z elektronické podoby má pouze informativní charakter)	

Vyhledání, identifikace, hodnocení pravděpodobnosti vzniku rizik a zpracování bezpečnostních opatření proti působení těchto rizik bylo provedeno ve spolupráci s vedoucím zaměstnancem pracoviště.

Vysvětlivky pro hodnocení podle vzorce $N \times H = R$

N – pravděpodobnost, že riziko nastane

(1- velmi nízká, 2 – nízká, 3 – střední, 4 – vysoká, 5 – velmi vysoká)

H – nežádoucí následek

(1 – zanedbatelný, 2 – málo významný, 3 – významný, 4 – kritický, 5 - katastrofický)

R – výsledné riziko

1 - 4	☐ - přijatelné riziko (systém je bezpečný)
5 - 8	☐ - mírné riziko (systém je bezpečný podmíněně)
9 - 12	☐ - nežádoucí riziko (systém je nebezpečný)
13 – 25	☐ - nepřijatelné riziko (okamžité opatření popř. odstavení systému)

POPIS NEBEZPEČÍ	N	H	R	BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ
riziko - infekce, všichni zaměstnanci na zdravotnických pracovištích jsou ohroženi rizikem infekce, na straně zdravotnického zaměstnance se riziko zvyšuje: * neznalostí, * podceňováním infekčního rizika, * porušováním bezpečnostních a hygienických předpisů, * nedodržováním zásad osobní hygieny, zvláště nedostatečné mytí a dezinfekce rukou, * jídlem, pitím a kouřením v infekčním prostředí, * nesprávnou manipulací s nástroji kontaminovanými lidským biologickým materiálem, zejména krví, * vyhýbáním se imunizaci, * porušováním zásad dezinfekce a sterilizace, * infekcemi šířenými vzduchem,	2	3	6	* předcházení nemocničním nákazám dodržováním veškerých existujících opatření proti šíření infekčních nemocí, * dodržování nezávadné manipulace s biologickým materiálem a jeho bezpečné likvidace, * využití všech možností imunizace proti nákazám, u nichž je imunizace známá a dostupná, * znalost o infekčních agens (získavat při studiu, soustavným rozšiřováním a doškolováním v praxi), včetně získání znalostí o nescifické a specifické dekontaminaci na zdravotnických pracovištích, * dodržování zásad osobní hygieny: - mechanické mytí rukou (odstranění nečistoty a částečně přenosné mikroflóry z pokožky rukou) - provádí se tekutým mycím přípravkem z dávkovače, tekoucí pitnou vodou, - hygienická dezinfekce rukou (redukce množství přenosné mikroflóry z pokožky rukou s cílem přerušení cesty přenosu mikroorganismů) - provádí se jako součást hygienického filtru, jako součást bariérové ošetrovatelské techniky, při kontaminaci biologickým materiálem, v případě protřetí rukavic během výkonu u pacienta, před a po každém přímém

<ul style="list-style-type: none"> * nedbalostí, lhostejností, uplatňují se i další faktory snižující odolnost organismu zdravotnických zaměstnanců: * diabetes, * obezita, * farmakofagie, * vyšší věk, * na straně původce nákazy se zvláště uplatňuje: * vyšší virulence, * antibioticko - chemoresistence nemocničních kmenů mikrobů, vznikajících selekčním tlakem specifických podmínek prostředí zdravotnických zařízení, * rychlé šíření nemocničních kmenů mikrobů způsobuje i jejich adaptabilita na vlivy prostředí 				<p>kontaktu s nemocným a to alkoholovým dezinfekčním prostředkem, po zaschnutí se použije regenerační krém,</p> <ul style="list-style-type: none"> - vždy po zdravotnických výkonech u fyzických osob, po manipulaci s biologickým materiálem a použitým prádlem - k utírání rukou používat jednorázový materiál, který je uložen v krytých zásobnících, <ul style="list-style-type: none"> * dodržování bezpečných pracovních postupů, obsažených v provozních řádech, * dodržování zásad pro odběr a vyšetření biologického materiálu: <ul style="list-style-type: none"> - odběry biologického materiálu provádět pouze v příjmové místnosti, výjimečně v prostoru, který splňuje základní hygienické požadavky pro odběr biologického materiálu, * používat pouze sterilní nástroje, sterilní pomůcky a jednorázové rukavice, a to vždy pouze pro jednu ošetřovanou fyzickou osobu, * biologický materiál ukládat do standardizovaných nádob a dekontaminovatelných přepravek (během transportu biologického materiálu nesmí dojít ke kontaminaci žádanky přepravovaným biologickým materiálem), * při příjmu a ošetřování pacientů nosit čisté OOPP vyčleněné pouze pro vlastní oddělení, * zdravotničtí zaměstnanci v operačních provozech a lůžkových částech se musí zdržet nošení šperků, hodinek a umělých nehtů na rukou (toto opatření se doporučuje rozšířit na všechny medicínské obory), * udržování pořádku na pracovišti, * využívání vyšetřovacích a ošetřovacích pracovních postupů, * dodržování hygienických požadavků na provoz zdravotnických zařízení včetně manipulace se stravou, s prádlem, s odpady, * dodržování zásad provádění sterilizace, dezinfekce, dezinsekce a deratizace, * provádění pravidelných a namátkových kontrol účinnosti dezinfekčních a sterilizačních postupů, * ověřování imunitního stavu a imunitní reaktivity zaměstnanců před nástupem do zaměstnání, před započítím rizikové činnosti, vždy musí být spojeno s potřebnou imunizací (dále očkování), * periodické kontroly imunoreaktivity, proočkovanosti a hladiny protilátek (dále preventivní prohlídky) zdravotnických zaměstnanců dle zvláštních právních předpisů, * mimořádná opatření podle pokynů epidemiologa při vzniku epidemie, závažných nozokomiálních infekcích, nebo při haváriích a nehodách výrazně zvyšujících riziko nákazy, * při tom rozhodnutí o potřebné imunoprofylaxi nebo chemoprofylaxi u personálu, * znalost poznatků o prvních projevech nemoci a znalost prvé pomoci při profylaxi infekce <p>U zaměstnanců s delší praxí se může také projevit přirozená imunizace dávkami infekčních agens, vznikajících a udržujících se při výkonu rizikových činností.</p>
<p>riziko - kontaminované prádlo, kontaminované OOPP</p> <ul style="list-style-type: none"> * biologické a mikrobiologické, * ohrožení nemoci z povolání, * kontakt se znečištěným prádlem, * kontakt s použitými - znečištěnými lůžkovinami, * nedodržování hygienických předpisů při manipulaci se znečištěným prádlem, * nesprávné ukládání znečištěného prádla, * třídění prádla v jiném místě než na pracovišti, * roztřepávání prádla, * používání obalů, které nelze dezinfikovat a vyvařovat, 	3	2	6	<ul style="list-style-type: none"> * zvláštní očkování osob na pracovištích s vyšším rizikem vzniku infekčních onemocnění (virové hepatitidy B), * každé poranění ošetřit a oznámit nadřízenému zaměstnanci, * zákaz práce těhotných žen na pracovištích s výskytem rizika vybraných infekcí ohrožujících těhotnou ženu a plod, * prádlo se třídí v místě použití a nepočítá se (počítání včetně kontroly prádla na cizí předměty lze ve vyčleněném prostoru za použití ochranných pomůcek), * před uložením do obalů na odděleních se prádlo neroztřepává, odkládá se do pytlů podle stupně znečištění, druhu prádla a zbarvení, * zákaz křížení čistého a špinavého prádla, * použité prádlo se ukládá do obalů vhodných k praní nebo omyvatelných a dezinfikovatelných nebo na jedno použití,

<ul style="list-style-type: none"> * ukládání kontaminovaného prádla v jiném než vyhrazeném prostoru, * nedodržování zásad osobní hygieny, * nepoužívání nebo nedostatečné používání OOPP (např. při používání ústenky nezakrytí nosu), * nesprávná hygiena rukou (nedostatečný postup při mytí) 				<ul style="list-style-type: none"> * ukládání kontaminovaného prádla do obalů, které zabraňují kontaminaci okolí nečistotami z tohoto prádla, * materiály, které přicházejí do přímého styku s operační ránou, pokud se používají opakovaně, se ukládají a perou odděleně, * pravidelný odvoz z pracoviště do sběrný prádla, * skladování použitého prádla na vyčleněném prostoru, kde jsou podlaha a stěny do výše 1,5 metru omyvatelné a dezinfikovatelné, * kontejnery nebo vozy s uzavřeným ložným prostorem, ve kterých se prádlo odváží do prádelny musí mít vnitřní povrch, respektive ložný prostor vozu snadno omyvatelný. Čistí a dezinfikuje se se vždy po dopravě použitého prádla a vždy před použitím pro jiný účel, * hygienická dezinfekce rukou po skončení práce, * preventivní lékařské prohlídky osob, * používání OOPP - ochranný oděv, rukavice, ústní maska, * po ukončení manipulace výměna OOPP
riziko - pacient <ul style="list-style-type: none"> * biologické a mikrobiologické, * riziko vzniku nemocí z povolání, * nedodržení pracovních postupů, * kontakt, potřísnění, vystříknutí, poprsání, * vdechnutí, vznik aerosolů, * ošetřování, odběry, vyšetřování, * denní styk s pacienty, * jiné léčebné i neléčebné výkony, * nehoda, * podcenění nebezpečí, * nedostatečná hygienická očista (zejména rukou), * nepoužití nebo nedostatečné použití OOPP 	2	3	6	<ul style="list-style-type: none"> * preventivní lékařské prohlídky osob a zvláštní očkování, * na pracovištích s výskytem rizika vybraných infekcí ohrožujících těhotnou ženu a plod - zákaz práce těhotných žen, * informovanost zdravotnických zaměstnanců (opakovaná školení, semináře), * bezpečné pracovní postupy, * při podezření na počínající infekční onemocnění provést izolační a bariérová opatření nebo přeložení na příslušné oddělení, * ukládání materiálu do standardizovaných nádob a dekontaminovatelných přepravek, * umývání a dezinfekce rukou před a po každém kontaktu s pacientem, * po ukončení práce s biologickým materiálem nebo kontaktem s pacientem neopouštět pracovní místo, rukavice ihned po výkonu uložit mezi spalitelný odpad, pak provést dezinfekci * při umývání a dezinfekci rukou nezapomínat na plošky mezi prsty, celý palec a oblast nehtů, * dodržování zásad prevence poranění, nedotýkat se očí, nosu, sliznic či kůže rukama v lékařských rukavicích při práci s biologickým materiálem, * používání jednorázového materiálu k utírání rukou, * používání sterilních nástrojů a pomůcek, * každé poranění ošetřit a oznámit nadřízenému zaměstnanci, * úklid všech prostor denně na vlhko, * při kontaminaci prostor a ploch dekontaminovat potřísněná místa překrytím mulem nebo papírovou vatou namočenou v účinném dezinfekčním roztoku a provést okamžitou dezinfekci prostor, * dodržování zásad osobní hygieny, * minimalizovat vznik aerosolu, kapiček vystříknutí nebo rozlití při práci, * zdravotní prostředky na jedno použití (injekční stříkačky, jehly) odložit do pevnostěnných spalitelných nádob nebo jiných vhodných obalů bez další manipulace jako je např. zpětné nasazování krytů jehel, * oddělené ukládání OOPP od osobních oděvů, * používání OOPP - jednorázové gumové rukavice, roušky, ochranný oblek, ústní maska, v případě možnosti vzniku aerosolu ochranný štít nebo brýle
riziko - lůžka pacientů, <ul style="list-style-type: none"> * biologické a mikrobiologické, * riziko vzniku nemocí z povolání, * kontakt s kontaminovanou lůžkovinou a prádlem pacienta, * převlékání a dezinfekce lůžek, * nedodržení pracovních postupů při dezinfekci lůžek po pacientech, * nepoužívání OOPP 	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> * použité postele a matrace jsou dezinfikovány buď v pokoji omytím dezinfekčním prostředkem nebo jsou dekontaminovány v prostorách k tomu určených (v centrální úpravě lůžek), * výměna lůžkovin se provádí dle potřeby, nejméně jednou týdně, vždy po kontaminaci a po operačním výkonu popřípadě převazu a po propuštění nebo přeložení pacienta, * provedení osobní hygieny po ukončení práce,

				<ul style="list-style-type: none"> * na pokrytí vyšetřovacích stolů a lehátek, kde dochází ke styku s obnaženou částí těla pacienta se používá jednorázový materiál, který je měněn po každém pacientovi, * OOPP - ochranný oděv, rukavice, zástěra, ústní maska
riziko - úklid zdravotnických pracovišť, <ul style="list-style-type: none"> * biologické a mikrobiologické, * riziko vzniku nemocí z povolání * kontakt s infekčními plochami a materiály, * kontakt s nesprávně uskladněným odpadem, * nedodržování zásad úklidu, * nepoužívání pomůcek k úklidu, * používání úklidových pomůcek pro různá pracoviště, * nedodržování hygienického režimu pracoviště 	2	3	6	<ul style="list-style-type: none"> * provádění úklidu všech prostor denně na vlhko (tomuto způsobu úklidu musí odpovídat podlahová krytina), * na operačních a zákrových sálech, kde jsou prováděny invazivní výkony, se úklid provádí vždy před začátkem operačního programu a vždy po každém pacientovi, * na pracovištích intenzivní péče, v místnostech, kde je prováděn odběr biologického materiálu, v laboratořích a dětských odděleních všech typů provádění úklidu třikrát denně, * dodržování hygienických a provozních řádů, * střídání dezinfekčních prostředků, * na standartních odděleních používání běžných detergentů, * na jednotkách intenzivní péče, na operačních a zákrových sálech, na chirurgických a infekčních pracovištích, v laboratořích a tam, kde je prováděn odběr biologického materiálu a invazivní výkony, na záchodech a koupelnách se používají běžně detergenty s dezinfekčními přípravky, * použití vlastních úklidových pomůcek a strojů pro každé pracoviště, * ukládání pomůcek, dezinfekčních a čistících prostředků pouze na určeném a odděleném místě
riziko - zdravotnická pracoviště jako zdroje nemocí z povolání, <ul style="list-style-type: none"> * biologické činitele skupiny 1 - 4, * riziko vzniku nemocí z povolání * nedodržení zásad bezpečnosti práce a hygieny stanovených právními před 	2	3	6	<p>Vzhledem k tomu, že nelze ve zdravotnických zařízeních zamezit expozici zaměstnanců biologickým činitelům, musí být uplatněna následující opatření k ochraně zdraví:</p> <ul style="list-style-type: none"> * udržování počtu exponovaných nebo pravděpodobně exponovaných zaměstnanců na co nejnížší možné úrovni, * úprava pracovních procesů a technických ochranných opatření, která směřují k vyloučení nebo minimalizaci úniku biologických činitelů do pracovního prostředí, * používání OOPP, nelze-li jiným způsobem vyloučit expozici zaměstnanců biologickým činitelům, * dodržování hygienických návyků, jejichž cílem je prevence nebo snížení nahodilého přenosu nebo úniku biologického činitele z pracoviště, * zajištění prostředků pro snadné shromažďování, ukládání a likvidaci odpadů do bezpečných a identifikovatelných nebo i příslušně upravených kontejnerů, * úpravy nutné pro bezpečnou manipulaci s biologickými činiteli a jejich přepravu v rámci pracoviště, * zákaz jídla, pití a kouření na pracovišti, kde je nebezpečí kontaminace biologickými činiteli, * zákaz vstupu v OOPP do prostor mimo vymezené pracoviště, * zajištění sanitárních zařízení odpovídajících povaze provozu, * ukládání OOPP na místě k tomu určeném, * provádění kontroly, čištění a dezinfekce OOPP, pokud možno před každým použitím avšak vždy po použití; opravu vadných OOPP nebo jejich výměnu před dalším použitím, * odstraňování OOPP, které mohou být kontaminovány biologickými činiteli, před dekontaminací, vyčištěním nebo zničením, OOPP ukládat odděleně od civilního oděvu, * vypracování postupů pro bezpečné odebírání, manipulaci a zpracování vzorků materiálů lidského nebo živočišného původu, * očkování, pokud je účelné, zvláště u těch zaměstnanců, kteří nejsou imunní vůči biologickým činitelům, jímž jsou nebo mohou být vystaveni, * informování zaměstnanců o každé mimořádné události při manipulaci s biologickým činitelem, * stanovení vhodných postupů dekontaminace a dezinfekce pro pracoviště, * zajištění tekoucí pitné vody na všech pracovištích s rizikem infekce (zdravotnická pracoviště),

riziko - krevní deriváty, biologický materiál, * biologické a mikrobiologické, * riziko vzniku nemocí z povolání * kontakt, vystříknutí, potřísnění při nepozornosti a zakopnutí nebo jiné nehodě při transportu krevních derivátů a biologického materiálu, * rozlití biologického materiálu, * rozbití obalu či nádoby, * neprovedení okamžité dekontaminace a dezinfekce potřísněného místa, * přenášení v rozbitných obalech a v ruce, * nepoužití OOPP	2	3	6	* s každým biologickým materiálem lidského původu, zejména však s lidskou krví je potřeba zacházet takovým způsobem, jako by byl infikován HIV, * krevní deriváty a jiný biologický materiál přenášet pouze v určených přepravech, * zákaz přenášení v ruce, v případě přenášení jednoho kusu, použít vhodnou pomůcku (např. kelímek), * při poranění - nechat ránu několik minut krváčet, pak asi 10 minut umývat důkladně mýdlem nebo detergentním roztokem, - dezinfikovat přípravkem s virucidním účinkem (např. Jodisolem, 0,2% persterilem nebo 70% etylalkoholem), - v případě drobných poranění, která prakticky nekrvácejí, začít s vymýváním ihned nebo krvácení vyvolat, - každé poranění ošetřit a oznámit nadřízenému zaměstnanci, společně učinit záznam do "Knihy evidence úrazů", * rozlitý materiál ihned odstranit za použití OOPP, * provést dekontaminaci a dezinfekci prostor potřísněného místa mulem nebo papírovou vatou namočenou do dezinfekčního roztoku dle hygienického řádu pracoviště zdravotnickým zaměstnancem (zvláštní očkování), provedení konečného úklidu zaměstnancem úklidu, * preventivní lékařské prohlídky osob, * používání OOPP - ochranný oděv, rukavice
riziko - biologický materiál - manipulace s exkrementy, sekrety, exkrekty apod., * biologické a mikrobiologické, * riziko vzniku nemocí z povolání * manipulace s exkrementy, sekrety, exkrekty, * kontakt, vystříknutí, potřísnění, rozlití, * nepozornost a zakopnutí nebo jiná nehoda při neléčebných výkonech (odběr a vynášení močových lahví a podložních mís apod.), * odstraňování exkrementů z povrchů	2	3	6	* preventivní lékařské prohlídky osob, * při poranění - nechat ránu několik minut krváčet, pak asi 10 minut umývat důkladně mýdlem nebo detergentním roztokem, - dezinfikovat přípravkem s virucidním účinkem (např. Jodisolem, 0,2% persterilem nebo 70% etylalkoholem), - v případě drobných poranění, která prakticky nekrvácejí, začít s vymýváním ihned nebo krvácení vyvolat, - každé poranění ošetřit a oznámit nadřízenému zaměstnanci, společně učinit záznam do "Knihy evidence úrazů", * rozlitý materiál ihned odstranit za použití OOPP, * provést dekontaminaci a dezinfekci prostor potřísněného místa mulem nebo papírovou vatou namočenou do dezinfekčního roztoku dle hygienického řádu pracoviště zdravotnickým zaměstnancem (zvláštní očkování), * provedení konečného úklidu zaměstnancem úklidu, * chránit se před infekcí důkladnou hygienou, především desinfekcí rukou * používání OOPP - ochranný oděv, rukavice
riziko - odběry, invazivní a krvavé výkony, krevní deriváty, biologický materiál * biologické a mikrobiologické, * riziko vzniku nemocí z povolání * kontakt, vystříknutí, potřísnění při nepozornosti a zakopnutí nebo jiné nehodě při provádění invazivních a krvavých výkonů, * nepoužití OOPP	2	3	6	* snížit možnost poranění a zajistit maximálně bezpečný odběr krve uzavřeným systémem odběru krve, * zajistit systematické doškolování zaměstnanců, * při poranění - nechat ránu několik minut krváčet, pak asi 10 minut umývat důkladně mýdlem nebo detergentním roztokem, - dezinfikovat přípravkem s virucidním účinkem (např. Jodisolem, 0,2% persterilem nebo 70% etylalkoholem), - v případě drobných poranění, která prakticky nekrvácejí, začít s vymýváním ihned nebo krvácení vyvolat, - každé poranění ošetřit a oznámit nadřízenému zaměstnanci, společně učinit záznam do "Knihy evidence úrazů", * základní odběry biologického materiálu a vyšetření pacientů lze provádět pouze v příjmové místnosti nebo v prostoru k tomu určeném, * používání pouze sterilních nástrojů k odběrům a parenterálním zákrokům, používání sterilních pomůcek a nástrojů, u endoskopů a jiných optických přístrojů se musí zajistit alespoň vyšší stupeň dezinfekce, * použité nástroje a pomůcky, zvláště kontaminované krví, se nesmí čistit bez předchozí dekontaminace dezinfekčními přípravky s virucidním účinkem, * používání jehel a stříkaček na jedno použití,

				<ul style="list-style-type: none"> * zneškodňování kontaminovaných jehel v destrukturu nebo jiným nezávadným způsobem, * jednoúčelové stříkačky a jehly se musí likvidovat vcelku bez ručního oddělování, * ostatní ostré nástroje na jedno použití se bez krytí ostří ihned po použití odkládají do pevnostěnných nepropustných spalitelných nádob, v nichž se bez další manipulace s nádobou spalují, * nástroje a pomůcky určené k opakovanému použití se dekontaminují doporučenými postupy tak, aby nedošlo k tvorbě aerosolu, * ukládání biologického materiálu do standardizovaných nádob a do dekontaminovatelných přepravek, * preventivní lékařské prohlídky osob, * používání OOPP - ochranný oděv, rukavice
riziko - odpady ze zdravotnických pracovišť, <ul style="list-style-type: none"> * biologické a mikrobiologické, * riziko vzniku nemocí z povolání * kontakt, pořezání, bodnutí, píchnutí, * nedodržování provozního řádu pracoviště, * ukládání na nevhodná místa, * nedodržení termínů k odstraňování odpadů z pracoviště 	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> * dodržování provozního řádu pracoviště, * dodržování zásady třídění odpadů, * označení každého obalu nebo nádoby druhem odpadu, místem vzniku, kódovým číslem a barevným odlišením, * odstraňování veškerého odpadu ze všech pracovišť denně, odpad vznikající u lůžka pacienta bezprostředně, * biologický odpad (odejmuté části orgánů, amputované části končetin, žlázy s vnitřní sekrecí a některé sekrety a exkrekty, např. žaludeční a střevní šťávy, obsah biliodigestivních a enterokutánních píštělí a jiných substancí) se ukládá jako nebezpečný odpad, * oddělené ukládání nebezpečného odpadu, * ukládání specifického odpadu ze zdravotnických pracovišť do oddělených krytých nádob, nejlépe spalitelných, případně uzavíratelných plastových vaků, * ukládání drobného odpadu včetně jednorázových jehel do pevnostěnných, uzavíratelných a spalitelných obalů bez další manipulace, * maximální doba mezi shromážděním odpadu a konečným odstraněním odpadu je v zimním období 72 hodin a v letním 48 hodin; v případě delších intervalů odvozu ke konečnému odstranění musí být odpad ze zdravotnických zařízení skladován při nízkých teplotách ve skladu k tomu zřízeném (teplota pro skladování anatomického a infekčního odpadu nesmí překročit rozmezí 3 - 8 stupňů C, vysoce infekční odpad musí být likvidován v přímé návaznosti na vznik odpadu certifikovaným technologickým zařízením, * odpady chemických látek dobře mísitelné s vodou se vylévají do výlevek a v takovém množství, aby nebyla překročena přípustná koncentrace, * ostatní chemické látky nemísitelné s vodou se vylévají do určených nádob a odstraňují jako nebezpečné odpady, * dodržování zásad osobní hygieny při manipulaci s odpadem, * používání OOPP - ochranný oblek, gumové rukavice a zástěry, ústní mask
riziko - dezinfekční prostředky mohou ohrozit zaměstnance: <ol style="list-style-type: none"> a) kteří s nimi manipulují, b) zaměstnance na pracovištích, kde jsou používány, c) při nedostatečné dezinfekci může dojít k rozmnožení virů a bakterií a tím k ohrožení všech zaměstnanců nemocemi z povolání 	1	3	3	<ul style="list-style-type: none"> * dezinfekční prostředky se ředí výhradně dle návodu výrobce, * k ředění se doporučuje užívat přednostně dávkovače (pumpičky), které dodávají výrobcí (odpadá přímý styk s prostředkem), * dodržovat vždy přesnou koncentraci stanovenou návodem, nedávkovat větší množství než je uvedeno v návodu (firmy mají obvykle zpracovány tabulky k ředění), * používat jen dezinfekční prostředky, které mají atest (povinnost dodavatele), používání dezinfekčních prostředků musí být zakotveno v dezinfekčním řádu organizace, * při manipulaci se musí vždy používat rukavice a navíc OOPP určené výrobcem, * po dezinfekci rukou je nutno používat ochranné krémy a masti, * při dezinfekci nástrojů, která se provádí namáčením do nádob, se musí nádoba po vložení nástrojů ihned uzavřít víkem, aby nedocházelo k odpařování dezinfekčního roztoku,

				<ul style="list-style-type: none"> * používané dezinfekční prostředky (mají rozdílné aktivní látky) se musí střídát v souladu s hygienickým řádem (režimem) zpracovaným pro každé pracoviště a schváleným hygienickou službou (střídání podle povahy pracoviště může být 1 krát týdně, 1 krát měsíčně apod.), * při výskytu infekce se zvyšují koncentrace dezinfekčních roztoků, * pro urychlení dezinfekce (např. po pacientovi, na stolečky pacientů, na dezinfekci nástrojů, při přecházení z pokojů k dezinfekci rukou mezi ošetřováním různých pacientů) se zavádí použití dezinfekčních prostředků ve sprejích (vznik aerosolu), zde je vyšší riziko ohrožení zdraví zaměstnanců při manipulaci, proto se musí používat OOPP a místnosti musí být dobře větratelné, * při výskytu plísní (např. vodoléčebné provozy rehabilitačních oddělení) se nesmí plíseň seškrabovat, ale pouze nastříkat dezinfekčním roztokem, * čištění povrchu elektrických přístrojů bez sejmutí krytu je povoleno pouze při odpojení zařízení, dezinfekční prostředky nesmí vnikat do vnitřní části elektrických přístrojů, * dezinfekční prostředky nesmí naleptávat povrchy přístrojů ani jejich vnitřní části a nesmí zhoršovat mechanické ani elektrické vlastnosti krytů elektrických zařízení
riziko - poškození zdraví při práci s dezinfekčními prostředky <ul style="list-style-type: none"> * vznik alergie, * potřísnění, poleptání, popálení a poškození kůže, * potřísnění, poleptání, popálení a poškození očí, * únava, bolest hlavy, poškození zdraví při dezinfekci a úklidu parfémovanými a silně čpícími dezinfekčními prostředky, * vdechnutí par, * používání dezinfekčních prostředků v hojném množství, * nedodržení pracovních postupů při ředění a přípravě, * nedodržení pracovních postupů při dezinfekci a úklidu, * použití silného koncentrátu při manipulaci, * škodlivé výpary z dezinfekčních prostředků, * nepozornost, nehoda, spěch, * vada obalu, * nevhodné uložení a skladování, * nepoužití předepsaných OOPP 	2	3	6	<ul style="list-style-type: none"> * pro nakládání s dezinfekčními prostředky klasifikovanými podle zvláštních předpisů jako "ŽÍRAVÉ" musí být zpracována písemná pravidla o bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí při práci, * pravidla musí být projednána a schválena orgánem ochrany veřejného zdraví příslušným podle místa činnosti, * pravidla musí být volně dostupná zaměstnancům na pracovišti, * specifické školení zaměstnanců pracujících s dezinfekčními prostředky, * specifické školení zaměstnanců úklidu, * dodržování pracovních postupů a pravidel ochrany zdraví, * zajistit těsnost obalů, po manipulaci uzavírat nádoby, * nenechávat a nepřemísťovat obaly s chemikáliemi otevřené, * nepřelévát do neznačených obalů, * chránit před zneužitím, * mít k dispozici bezpečnostní listy látek, znát jejich obsah, * zbytky dezinfekční a čisticích přípravků lze vylít do kanalizace až po dostatečném naředění vodou, * dezinfekční a čisticí prostředky skladovat v místnosti k tomu určené, * zákaz jídla, pití a kouření při manipulaci a v místnostech určených k jejich ukládání, * látky uvolňující se z dezinfekčních a čisticích prostředků do ovzduší interiérů nesmí překročit doporučené limity, * používání méně agresivních látek, náhrada za vhodné dezinfekční prostředky, * při sanitárních dnech dostatečné větrání, * omezit délku pobytu v místnosti na nejkratší dobu, * po práci se silnými koncentráty větrat nebo použít klimatizaci, * omezit používání osvěžovačů vzduchu, * dezinfekční roztoky připravovat přesným odměřením přípravku a vody (dle dezinfekčního programu vyvěšeného na pracovišti), * ředění roztoků provádět v pořadí voda + dezinfekční prostředek, * při manipulaci a ředění odklonit hlavu a nevdechovat výpary, případně použít ochranu, * odděleně ukládat chemikálie, které ve styku reagují, * všechny nádoby s dezinfekčními prostředky musí být označeny, * znát postup při poskytnutí 1. pomoci při zasažení chemikálií,

				<ul style="list-style-type: none"> * OOPP - ochranný oděv, rukavice, zástěra, ústní maska a štít nebo brýle při ředění, * používat ochranné masti a krémy
riziko - elektrické přístroje, elektrické spotřebiče, elektrická zařízení <ul style="list-style-type: none"> * neodborná manipulace, * zasahování do zařízení za chodu, * poškozená zařízení a přístroje, * umístění elektrické zdravotnické techniky na pracovišti bez předchozí konzultace s odborným zaměstnancem, * umístění elektrické zdravotnické techniky na pracovišti v rozporu s návodem od výrobce, * obsluha, manipulace, zásah do elektrického zařízení neproškolenou osobou 	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> * přesvědčit se, zda je přístroj schválen k použití technickým útvarem zdravotnického zařízení, * návody v českém jazyce k obsluze pro všechna elektrická zařízení k dispozici na pracovišti, * výstražné nápisy a označení na přístroji musí být provedeny v jazyce, který je pro obsluhu srozumitelný, * seznámení obsluhy s návodem, * seznámení se základními poznatky o lékařském zákroku a se základními charakteristikami bezpečnosti a vlastnosti přístrojů, * seznámení s bezpečnostními opatřeními pro zdravotnické elektrické přístroje a smyslem značek na přístrojích, * pravidelná údržba, kontroly a revize elektrických zařízení odborně způsobilými osobami, * okamžité odstraňování závad, * zákaz odstraňování krytů a zábran zařízení pod napětím, * zákaz přístupu k el. částem pod napětím, * vyloučení činností s možností styku s napětím na vodivé kostře stroje nebo nářadí nebo dotyku obnažených vodičů s napětím, * před přemístěním spotřebiče připojeného pohyblivým přívodem spotřebič bezpečně odpojit vytáhnutím vidlice ze zásuvky, * přesvědčit se před použitím el. přístroje nebo el. zařízení o jeho řádném stavu, * dodržovat zákazy na výstrahách, * nepokládat na elektrické zařízení předměty a materiály, láhve s infúzním roztokem nebo jinými kapalinami, * nevytahovat síťovou vidlici za pevné síťové zásuvky tahem za odpojený síťový přívod, * ihned nechat vyměnit poškozené pevné síťové zásuvky, síťové vidlice a odpojitelné síťové přívody, * nechat zkontrolovat el. přístroj, pokud byl vystaven nežádoucím mechanickým vlivům (např. pádu nebo promáčknutí), * nechat přístroj zkontrolovat, pokud do něj nedopatřením vnikla kapalina, * pokud je přístroj sterilizován nebo dezinfikován, přesvědčit se, že jej tyto procesy nepoškodily, * neovlivňovat průběh větrání, * dbát, aby na přístroj nepůsobilo přímé sluneční záření, a nedocházelo tak k jeho přehřátí, * pokud se používá kyslík, brát v úvahu, že se zvyšuje nebezpečí vzplanutí, * síťové přístroje pro domácnost (vysoušeče vlasů, holící strojky, radiopřijímače a televizory) mohou představovat nebezpečí pro pacienta, který je připojen na zdravotnické elektrické přístroje, * při jakékoliv pochybnosti je vhodné volat o technickou pomoc, * při ukládání přístrojů na sebe dbát na zajištění stability a dodržování dostatečného chlazení, * zákaz obsluhy el. zařízení neproškoleným zaměstnancem, * obsluhovat elektrická zařízení smí pouze proškolení zaměstnanci tzv. "osoby bez elektrotechnické kvalifikace", tyto smí obsluhovat jednoduchá elektrická zařízení, a dále smí: * pracovat v blízkosti částí pod napětím jen při dodržení bezpečných vzdáleností, * vypínat a zapínat el. zařízení, * za vypnutého stavu přemísťovat a prodlužovat pohyblivé přívody spojovacími šňůrami, * vyměňovat přetavené vložky závitových a přístrojových pojistek jen za nové stejné hodnoty, * udržovat přístroje dle návodu výrobce,

				* vykonávat udržovací práce (čištění, údržba, mazání) jen ve vypnutém stav
riziko - úraz elektrickým proudem, ve zdravotnictví se používá velké množství elektrické zdravotnické techniky a jiných elektrických zařízení, k tomu je zapotřebí použití množství prodlužovacích šňůr, které riziko úrazu podstatně zvyšují, * elektrické prodlužovací šňůry, * pohyblivé přívody přístrojů, * rozdvojky, * poškozené šňůry, * špatná manipulace, nevhodné umístění	2	2	4	* omezovat a vyhnout se použití prodlužovacích šňůr a rozdvojek, * trvat na dostatečném počtu pevných síťových zásuvek, * vedení kabelů pouze v ochranných lištách, * odborné připojování a opravy přírodních šňůr, * prodlužovací šňůry připojovat s ochranným vodičem, s nepřerušenou ochranou, * zákaz neodborných zásahů do el. instalace, * šetrné zacházení s kabely a prodlužovacími šňůrami, * zákaz vedení el. přírodních kabelů v místech s možným mechanickým poškozením, * šetrné zacházení s el. přívody při manipulaci s el. zařízeními, * před přemístěním spotřebiče připojeného pohyblivým přívodem spotřebič bezpečně odpojit vytažením vidlice ze zásuvky, nikdy nevytahovat síťovou vidlici z pevné zásuvky tahem za síťový přívod, * používat prodlužovací přívody jen v nejnutnější délce, * přesvědčit se před použitím o jeho řádném stavu, * zákaz používání poškozených šňůr a pohyblivých přívodů, * opravy smí provádět jen odborně způsobilá osoba, * vedení evidence prodlužovacích šňůr, * zajistit kontroly a revize odbornými osobami, * zajistit odstraňování závad
* riziko - zdravotnické prostředky a jejich sestavy - nedodržení podmínek bezpečného provozu * používání zdravotnického prostředku (dále jen ZP) v rozporu s platnými předpisy, * nedostatečná kontrola dokumentace při nákupu - neúplná dokumentace, - dokumentace v cizím jazyce (také slovenština je cizí jazyk), * provozování ZP, u kterého nebyla stanoveným způsobem posouzena shoda jeho vlastností se základními požadavky na ZP s přihlédnutím k určenému účelu použití, * provozování ZP v rozporu s požadavky stanovenými výrobcem, * poškození ZP, poškození zdraví při používání ZP osobami neznalými, * závadné (nevhodné) zapojení s jiným ZP - úraz elektrickým proudem	1	3	3	* používat při poskytování zdravotní péče lze ZP, u kterého byla stanoveným způsobem posouzena shoda jeho vlastností se základními požadavky na ZP s přihlédnutím k určenému účelu použití a výrobce nebo dovozce vydal o tom písemné prohlášení, * ZP musí po celou dobu jeho používání při poskytování zdravotní péče splňovat medicínské a technické požadavky stanovené výrobcem, * ZP musí být zapojovány ke společnému používání s jinými ZP, příslušenstvím apod. pouze tehdy, je-li toto zapojení nezávadné, * ZP mohou být používány jen osobami, které na základě odpovídajícího vzdělání, ostatních znalostí, praktických zkušeností poskytují záruku odborného zacházení, * používání ZP v souladu s návody k použití nebo jiným informačními připojenými materiály zaměřenými na bezpečnost ZP, * součástí dokumentace musí být návod, případně další pokyny vztahující se k bezpečnému používání a údržbě, včetně dezinfekce a sterilizace ZP, a to v českém jazyce, * návody i ostatní dokumentace (výše jmenovaná) musí být dostupná, * ZP se zvýšeným rizikem mohou být používány pouze fyzickými osobami, které absolvovaly instruktáž, byly seznámeny se zvláštními riziky atd., * ZP musí být instalovány v souladu s platnými předpisy a splňují-li všechny podmínky předpisů upravujících bezpečnost a ochranu zdraví při práci
riziko - zdravotnické prostředky a jejich sestavy * nedodržení podmínek čištění, dezinfekce a sterilizace ZP * použití nevhodných prostředků a metod a tím poškození nebo zničení zdravotnického prostředku	2	2	4	* při čištění, dezinfekci a sterilizaci ZP musí být zohledněny návody a informace výrobců a to s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu ZP, * čištění, dezinfekce a sterilizace se provádějí pomocí vhodných přístrojů a přístrojových systémů a za použití vhodných metod s přihlédnutím ke druhu, velikosti a rozsahu činnosti
riziko - zdravotnické prostředky a jejich sestavy - nedodržení podmínek při údržbě * selhání přístrojů nebo jejich sestav v důsledku neodborné údržby	2	2	4	* ZP musí být v souladu s pokyny výrobce odborně, opakovaně a prokazatelně udržovány ošetřováním a pravidelnými kontrolami v takovém stavu, aby byla po celou dobu jejich použitelnosti zaručena jejich funkčnost a bezpečnost, * kontroly, ošetřování ZP a zkoušky smějí provádět jen fyzické osoby, které na základě odborného výcviku, zkušeností a

				<p>znalostí (také dalších právních předpisů včetně českých technických norem)</p> <ul style="list-style-type: none"> - mají schopnost posoudit např. potřebná opatření a rizika, - provádět svou činnost odborně, - činit potřebná opatření, <p>* ZP musí být prokazatelně a odborně udržovány v řádném stavu kontrolami, ošetřováním, seřizováním, opravami a zkouškami v souladu s pokyny výrobců (servis)</p>
<p>riziko - ostré zdravotnické prostředky,</p> <ul style="list-style-type: none"> * bodnutí, píchnutí, pořezání, odření, poškrábání, * nůžky, skalpely, nože, peany, operační instrumentarium, žiletkové nože, infúzní jehly, šicí jehly apod. * ostré části nerezových přepravek, * ostré okraje kartoték a zásuvek, * neopatrnost při léčebném zákroku, * spěch, * překonávání odporu neklidného pacienta, * nevhodné odložení ostrého prostředku, * špatný pracovní postup při manipulaci 	2	3	6	<ul style="list-style-type: none"> * promyšlená organizace práce, * bezpečné ukládání na určená místa, * bezpečné pracovní postupy, * praxe, zručnost, zácvik, * soustředěnost při práci, * zákaz používání poškozených ostrých zdravotnických prostředků, * OOPP - podle vykonávané činnosti, např. ochranné rukavice, zástěry, štíty
<p>riziko - injekční jehla,</p> <ul style="list-style-type: none"> * bodnutí, propíchnutí, * neopatrnost při léčebném zákroku, * spěch, * překonávání odporu neklidného pacienta, * nevhodné odložení jehly, * špatný pracovní postup při manipulaci 	2	3	6	<ul style="list-style-type: none"> * zvýšená opatrnost při manipulaci, * odkládání použitých jehel do pevnostěnných obalů, * pevnostěnné obaly nepřepřlňovat, * věnovat jednotlivým úkonům zvýšenou pozornost a soustředěnost, * omezit přenášení jehel, * zákaz používání jehel k jiným účelům (např. místo špendlíků)
<p>riziko - ostré střepy zdravotnických prostředků,</p> <ul style="list-style-type: none"> * bodnutí, propíchnutí, * ostré hrany ampulí, lékovek, střepy ampulí a lékovek, laboratorní sklo, * střepy na lůžkách, stolech, podlahách zdravotnických pracovišť, * rozbití nebo prasknutí při zdravotnickém výkonu, * rozbití pacientem, * rozbití při úklidu, * úklid a odstraňování střepů, * neopatrná manipulace, * nedodržení pracovních postupů, * nehoda 	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> * bezpečné pracovní postupy, * soustředěnost při práci, * kontroly před použitím, * zákaz používání poškozených zdravotnických prostředků, * zákaz volného ukládání a vyhazování ostrých předmětů do pytlů s odpady, * ampule otevírat za použití čtverečku mulu, ulomením v označeném místě, neřezat pilníkem, * praskne-li při umývání ve dřezu, vypustit vodu, vybrat vhodnými rukavicemi nebo pinzetou střepy, * skleněné pomůcky nahrazovat postupně jednorázovými
<p>riziko - vozíky,</p> <ul style="list-style-type: none"> * přitlačení, tlak, naražení, úder, přiražení, * vozíky na rozvoz stravy (převážné skříně, termovozíky), * transportní vozík pro pacienty, pojízdná lůžka, * lehátka pro převoz pacientů, * vozíky na prádlo, na léky a odpady, * vozíky na tlakové nádoby, * špatné uspořádání pracoviště, * malé manipulační prostory, * poškozené nebo vadné zařízení, kolečko vozíku 	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> * dodržování bezpečné manipulace, * nepřetěžování vozíků, * bezpečné ukládání převáženého materiálu, aby nedošlo k sesunutí, vyklopení a pádu, * upevnění převážených tlakových nádob při převozu, * pozornost při pohybu, * zákaz používání vadných vozíků, * pravidelné kontroly vozíků včetně kontroly koleček, * pravidelné kontroly připojovacích zařízení, * bezpečné zajištění dvířek přepravních skříní, * dodržování dostatečné šířky průjezdných komunikací, * zajistit vhodné prostorové uspořádání pracovišť, * dezinfekce vozíků
<p>riziko - zařízení a vybavení pracovišť,</p> <ul style="list-style-type: none"> * přitlačení, tlak, naražení, úder, převržení, * kartotěky, zásuvky kartoték, postranice lůžek, zásobníky na zdravotnický materiál, přístroje zdravotnické techniky, nábytek, okna, dveře apod. * nepozornost, * spěch (při záchraně života), * nevhodné upořádání pracoviště, * nevhodná organizace práce 	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> * pozornost a soustředěnost při práci, * nepřetěžování zásuvek kartoték, * včasná výměna starých opotřebovaných těžce ovladatelných kartoték, * pozornost a zvýšená opatrnost při manipulaci s vadnými a starými okny, * pravidelná preventivní údržba oken a dveří, odstraňování závad, * zajištění dveří a oken při větrání průvanem,

				<ul style="list-style-type: none"> * dodržování dostatečné šířky obslužných průchodů mezi provozními zařízeními a od konstrukcí budov, * udržování volných komunikací, * vhodné prostorové uspořádání pracovišť
riziko - pacient, <ul style="list-style-type: none"> * pád pacienta, náraz pacienta, mdloba a slabost pacienta, ztráta stability, upadnutí, * naražení při pohybu pacienta a pád, * sestupování pacienta z vyšetřovacího stolu, * pád při převozu z oddělení na vyšetření nebo z operačního sálu, * kolize při rehabilitaci, * vstávání a chůze po operačních zákrocích, * manipulace s částečně a zcela imobilními pacienty, * péče o pacienty na jednotkách intenzivní péče 	2	3	6	<ul style="list-style-type: none"> * předvídavost a znalosti zdravotnických zaměstnanců, * opatrnost, * spolupráce zdravotnického personálu při manipulaci, pokud je to možné přivolat ke zvedání dalšího zaměstnance, * používání vozíků pro převoz, zvedacích zařízení a jiných technických pomůcek, * manipulace se zcela imobilním pacientem pokud není k dispozici zvedací zařízení, musí být prováděna vždy dvěma zaměstnanci, * pro manipulace s pacienty musí být v souladu s předpisy zpracovány pracovní postupy
riziko - mokrá podlaha, <ul style="list-style-type: none"> * pád osob na rovině, uklouznutí, zakopnutí, * podlaha potřísněná biologickým materiálem (exkrementy, zvratky, krev apod.), * podlaha znečištěná nánosy na obuvi pacientů, návštěvníků a zaměstnanců z venkovního prostředí, odkapávání z dešťníků, * osobní hygiena zaměstnanců (pád ve sprše apod.), * provádění hygieny a toalety pacientů, * vylití obsahu při manipulaci s jídlem, roznášení stravy a krmení, * příliš mokré vytírání, za provozu vytírání celého prostoru najednou, * nepozornost, spěch 	2	3	6	<ul style="list-style-type: none"> * bezpečné pracovní postupy, * pozornost při pohybu, * označit prostor, který je vytírán značením, * vytírání podlah za použití vhodných čisticích a odmašťovacích prostředků, * za provozu vytírat pouze polovinu komunikace a druhou nechat suchou pro přecházení ostatních osob, * při rozlití tekutiny nebo potřísnění podlahy jídlem, okamžité vytírání do úplného sucha, * okamžité odstraňování nečistot, * protiskluzná úprava podlah v hygienických zařízeních, * pravidelný úklid všech pracovišť, * OOPP - vhodná obuv
riziko - suchá podlaha, <ul style="list-style-type: none"> * pád osob na rovině, uklouznutí, zakopnutí, * práh, rohož, rošt, výstup z výtahu, židle, křeslo, kolečková židle apod., * poškozený, vadný nebo neupevněný práh, rohož, rošt, sedací nábytek, * běžná neopatrnost při chůzi ve zdravotnickém zařízení, * poškozená nebo vadná komunikace, * nepřesné zastavení výtahu ve výstupní stanici, * manipulace a tlačení vozíku s pacientem na pracovišti, do výtahu, z výtahu apod. 	2	3	6	<ul style="list-style-type: none"> * rovný a tvrdý stav povrchu podlah a komunikací, bez nerovností a výmolů, * udržování, čištění a úklid podlah, * včasné odstraňování poškozených míst, * včasné odstranění nečistot, * včasná výměna poškozených prahů, roštů, rohoží, sedacího nábytku * provádění pravidelných kontrol a revizí výtahů, * pozornost při nástupu a výstupu z výtahu, při najíždění s invalidním vozíkem vjíždět stranou s většími koly, * nepoužívat vadné výtahy, při poruše přivolat servisní službu, * OOPP - vhodná obuv
riziko - neuropsychická zátěž související s prací, <ul style="list-style-type: none"> * vyplývá z práce spojené s opakujícími se psychicky zatěžujícími faktory vyvolanými prací vykonávanou pod časovým tlakem, vysokými nároky na sociální interakci, například: <ul style="list-style-type: none"> - odpovědnost za zdraví a život pacienta, - rozhodování o adekvátních způsobech léčby, - zodpovědnost za dodržování konkrétních léčebných či diagnostických aktivit, - vysoká náročnost práce ve zdravotnictví, 	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> * výchova zaměstnanců ke komunikaci a zvládání konfliktních situací (semináře, sebevzdělávání, pomaturitní studium), * znalost diagnóz a z nich vyplývající předvídavost, předcházení agresivitě, * střídání činností případně střídání zaměstnanců, nelze-li zajistit střídání činností, přerušovat práci bezpečnostními přestávkami, * dodržování zákazu práce přesčas, * vhodné pracovní prostředí a personální vztahy na pracovištích, * rekondiční pobyty, * ústavní psycholog, * preventivní lékařské prohlídky zaměstnanců

<ul style="list-style-type: none"> - vysoké nároky na sebe sama, - souhrnná zátěž i v soukromí (problémy zaměstnaných žen pečujících o rodinu, kterých je ve zdravotnictví převaha), - stres, - konfliktní napětí, - profesní faktory (tlak, sociální role, nedostatek autonomie, absence sociální podpory, monotónní rutina, nedostatečná pozitivní zpětná vazba), * faktory organizační, * nutná přesnost a soustředěnost při práci, * nutnost soustavně zvýšené pozornosti a pohotových reakcí, * práce s náročnými přístroji zdravotní techniky, * spěch, * soustavná práce a styk s nemocnými, * noční služby, třisměnný provoz, * nepravidelná životospráva, která souvisí se směnností, * syndrom vyhoření - vzniká následkem psychické zátěže v oblasti akutní medicíny, ale i ve standartních medicínských oborech, projevuje se ztrátou schopnosti se radovat, těšit ze života, ztrátou vůle se angažovat, ztrátou schopnosti empatie, ztrátou pocitu zodpovědnosti. 				
riziko - kovové tlakové nádoby k dopravě plynů, nádoby na kyslík, narkotizační plyny, rajský plyn, oxid dusnatý, oxid uhličitý, apod. <ul style="list-style-type: none"> * výbuch, hoření, * nevhodné umístění na pracovišti, v blízkosti zdroje zapálení, * neznalost, * manipulace neproškolenou osobou, * styk mastnoty s kyslíkem 	2	3	6	<ul style="list-style-type: none"> * dodržování provozního řádu a bezpečných pracovních postupů, * převážet nádoby na vozících k tomu určených, * chránit nádoby před nárazem a pádem, * zajistit proti samovolnému pohybu, * specifické školení obsluh 1 x za 3 roky, * písemně pověřit obsluhy, * umístit nádoby v dobře větratelných místnostech, * zákaz umístění na únikových cestách, schodištích, sociálních zařízeních, nevětraných a obtížně přístupných místech, neukládat na veřejně přístupných místech, * pro pracoviště s nádobami zpracovat místní provozní řád, * v blízkosti lahví neukládat ani nemanipulovat s žíravinami a hořlavými kapalinami, * dodržovat vzdálenost 3 metry od otevřeného ohně, chránit před zdroji tepla, * označit dveře, kde jsou láhve umístěny bezpečnostními tabulkami, * kontrola nádoby před započítím práce, * znalost vlastností plynů v nádobách
riziko - rozvody medicinálních plynů, <ul style="list-style-type: none"> * výbuch, hoření, * neznalost bezpečnostních předpisů, neznalost nebezpečí, neoprávněné zasahování * porušení bezpečnostních předpisů, * nevhodné postavení zaměstnance při manipulaci, * neznalost místních podmínek při stavebních úpravách a rekonstrukcích, * nehoda, porucha, * neprovádění pravidelné preventivní údržby, * styk s mastnotou 	2	3	6	<ul style="list-style-type: none"> * rozvody musí být provozovány tak, aby nedošlo k porušení jejich čistoty, zejména musí být zajištěno naprosté vyloučení tuků (nebezpečí výbuchu ve styku kyslíku s mastnotou), * na rozvodech nesmí být prováděny jakékoliv neodborné zásahy, * v místech, kde je rozvod uložen pod omítkou, nesmějí být prováděny zásahy, při kterých by vzniklo nebezpečí poškození rozvodu (např. z neznalosti skutečného místa rozvodu), * musí být zabráněno, aby s rozvody manipulovaly k tomu neoprávněné a nepoučené osoby, * zaměstnanci, kteří s rozvody pracují musí být prokazatelně seznámeni (1x za 3 roky) s pokyny, které musí být k dispozici na pracovišti, * zaměstnanci v objektech, v nichž jsou instalovány rozvody, musí být seznámeni se způsoby uzavření jednotlivých částí rozvodů tak, aby v případě nebezpečí mohli provést uzavření, * technický stav jednotlivých prvků musí být sledován,

				<ul style="list-style-type: none"> * všechny ventily, zejména u rozvodů kyslíku, musí být uzavírány velmi zvolna, při otevírání nutno vyčkat na vyrovnání tlaků, * každý nenormální stav musí být ihned ohlášen technické obsluze (telefonní spojení na pracovišti), * do rozvodu podtlaku, pokud pro to není zvláštní povolení, nesmějí být nasávána hořlavá nebo výbušná média, která by hořlavé nebo výbušné účinky v rozvodu mohla vyvolat později, * musí být zabráněno tomu, aby kyslík (nebo jiné médium se zvýšeným okysličujícím účinkem) vnikl do částí oděvů nebo jiných porézních struktur z hořlavých látek, * zajistit provádění pravidelných kontrol a revizí rozvodů
riziko - neumístění bezpečnostních značek, <ul style="list-style-type: none"> * neoznačení nebezpečného místa, přístroje, zařízení bezpečnostním označením, * úmyslné nebo neúmyslné odstranění bezpečnostního značení, * manipulace v rozporu s bezpečnostním označením, * neoprávněné zacházení a zasahování zaměstnancem, * nerespektování bezpečnostního značení pacientem, návštěvou 	1	3	3	<ul style="list-style-type: none"> * při školení seznámit všechny zaměstnance s umístěním bezpečnostních značek, * povinnost označit všechna nebezpečná místa pracovišť, zařízení a přístrojů bezpečnostními značkami, * provádět pravidelné kontroly nejméně 1 x ročně všech bezpečnostních značení, * obaly s toxickými látkami, karcinogeny, hořlavými a oxidujícími kapalinami, žiravinami a jinými nebezpečnými látkami, * na všech pracovištích s biologickými riziky, karcinogeny, laboratorích apod. viditelně vyznačit zákaz jídla, pití a kouření, * prostory, kde jsou umístěny tlakové nádoby na plyny, * zásuvky zdravotnické izolované soustavy, * únikové cesty a nouzové východy, <p>dále se označí tak jako v jiných odvětvích:</p> <ul style="list-style-type: none"> * věcné prostředky požární ochrany, * hlavní uzávěr plynu, * elektrické rozvaděče, * vstupy do skladů, * první a poslední schodišťové stupně,
riziko - TBC <ul style="list-style-type: none"> * přenos nákazy především kapénkovou a vzdušnou nákazou při přímém styku s nemocným (inhalací), * při přelévání infekčních tekutin, proplachování sond apod., * rozvířením infekčního prachu při manipulaci s lůžkovinami, prádlem, obvazy, * vzácněji nepřímo -znečištěnými rukama používáním potřísněných předmětů (jídelní nádobí), * zdrojem nákazy člověk 	1	3	3	<ul style="list-style-type: none"> * dodržování zásad osobní hygieny, * dodržování provozních řádů a bezpečných postupů, * preventivní zdravotní péče, * dezinfekce všech používaných předmětů (jídelního nádobí), * výchova nemocných zvyšovat jejich zdravotnické uvědomění, aby zachováním osobní hygieny přispívali ke snižování rizika šíření nákazy, * používání OOPP
riziko - virová hepatitida A (VHA), B (VHB), C (VHC), D (VHD) a E (VHE), přenášejí se zejména stolicí (VHA, VHE), spermatem a poševním sekretem (VHB a vzácně VHC) a krví a tkáněmi infikovaných osob (všechny známé virové hepatitidy), přenoso slinami je vzácný a souvisí s kontaminací těchto tekutin krví. přenos nesterilními injekčními jehlami a stříkačkami, kontaminovanými nástroji včetně zubolékařských, pomůckami zaváděnými do tělních dutin, cév, při dermabrasi, před operačním holením, zejména však hemodialyzačními přístroji a jinými aparáty napojovanými na krevní oběh, vzácně je přenos možný i potřísněním intaktní pokožky krví, vdechnutím a polknutím aerosolu krve * virová hepatitida typu A (HA) -	2	3	6	Preventivní opatření proti šíření VH ve zdravotnických zařízeních jsou zaměřena na: dodržování hygienicko epidemiologického režimu se zvláštním zřetelem na předcházení parenterálního i neparenterálního přenosu VH na personál a pacienty. zejména: <ul style="list-style-type: none"> * dodržování bezpečných postupů při manipulaci s biologickým materiálem (např. pipetování, přelévání, odstředování) - veškerý biologický materiál považovat vždy za infekční, * používání OOPP (např. rukavice, ochranný oděv) a při pracích spojených se vznikem aerosolu také užívání obličejové masky, * dodržování zásad bezpečnosti při manipulaci s nástroji, pomůckami a předměty, které jsou kontaminovány biologickým materiálem lidského původu (např. při operacích, převazech, injekcích, zubolékařských, endoskopických a jiných vyšetřovacích a léčebných zákrocích), * předcházení přenosu nákazy biologickým materiálem jeho spolehlivým zabalením, výstražným označením a vhodnou přepravou do laboratoří,

<ul style="list-style-type: none"> * nákaza se šíří fekálněorální cestou zpravidla těsným stykem v dětském nebo rodinném kolektivu, častý je přenos prostřednictvím kontaminovaných potravin, * virová hepatitida typu B (HB) - patří k nejzávažnějším virovým onemocněním člověka, * zdrojem nákazy - člověk s akutní či chronickou infekcí, * hlavní cestou šíření nákazy je parenterální přenos, * dochází k němu aplikací kontaminované krve či krevních derivátů, lékařskými i nelékařskými parenterálními výkony provedenými kontaminovaným nástrojem nebo kontaminací kožních či slizničních mikrotraumat, krví či jinými sekrety infikované osoby * původci virových hepatitid jsou přítomni v krvi, sekretech, exkretech a tkáních infikovaných osob, * vehikulem nákazy mohou být i sliny, ejakulát či poševní sekret, * nákaza je častá u dlouhodobě hospitalizovaných nemocných s četnými parenterálními výkony v anamnéze, u nemocných dostávajících často transfúze krve, u osob zařazených do dialyzačního programu apod. * virová hepatitida typu C (VHC) - * virus se přenáší především parenterální cestou (transfúze krve a krevních derivátů, kontaminované jehly a nástroje), častá je i perkutánní cesta při těsném styku s nositelem viru, * nákaza je běžná u příjemců krevních transfúzí, hemofyliků, narkomanů, osob zařazených do hemodialyzačních programů apod. * profesionální nákaza zdravotníků je v důsledku méně intenzivní virémie méně častá než u hepatitidy B; * hepatitida D (delta hepatitida - VHD) - člověk se nakazí buď současně virem hepatitidy B a D nebo častěji u člověka infikovaného VHB dojde s superinfekcí virem hepatitidy D, * nákaza se přenáší parenterálně, * (prevence - očkování proti VHB, tím že brání i před infekcí delta virem); * virová hepatitida E (VHE) - * původcem je virus, který se šíří fekálně orální cestou především v rozvojových zemích s nedostatečnou úrovní zásobování nezávadnou vodou), * klinicky se onemocnění podobá hepatitidě A, ale žloutenka bývá výraznější a jaterní selhání častější, * v České republice výskyt ojediněle (přenos osobami, které byly v zemích Středomoří, Afriky, Střední a Východní Asie, Střední Ameriky) 				<ul style="list-style-type: none"> * respektování zákazu jídla, pití, kouření a návštěv na všech místech, kde pracovníci přicházejí do styku s biologickým materiálem, * denní úklid pracoviště a dezinfekce pracovních ploch prostředky a postupy s ověřeným virucidním účinkem, * přísné dodržování sterilizačních postupů, * používání jehel a stříkaček na jedno použití (pro vyšetření a ošetření pacientů s virovou hepatitidou se pokud možno přednostně užívají jen pomůcky, případně nástroje na jedno použití), * kontaminované jehly se zneškodňují v destruktoru nebo jiným nezávadným způsobem, * ostatní ostré nástroje pro jedno použití bez krytí ostří ihned po použití odložit do pevnostných spalitelných nádob, v nichž se bez další manipulace spalují, * užívání uzavřených hemodialyzačních systémů a jiné zdravotnické techniky, zvláště napojované na krevní oběh, kterou je možno spolehlivě dekontaminovat, * systematické doškolování všech zdravotnických pracovníků v otázkách epidemiologie VH a jiných nákaz přenosných krví a v zásadách dodržování hygienicko epidemiologického režimu, * při výkonech minimalizovat vznik aerosolu, kapiček vstříknutí nebo rozlití, * vyvarovat se poranění, * krytí i drobných oděrek kůže před možnou kontaminací, * dodržovat zásady prevence poranění: nedotýkat se očí, nosu, sliznic, či kůže rukama v lékařských rukavicích při práci s biologickým materiálem, * dodržovat přísná hygienická opatření - po práci důkladně umýt ruce v rukavicích či ponořit do dezinfekčního roztoku, pak rukavice odložit a ruce znovu umýt, * kontejnerové nádoby na použité injekční jehly a jiné nenaplnňovat až po okraj, aby při uzavírání nedošlo k propíchnutí víčka, * zaplněné nádoby (kontejnery) zabezpečit proti náhodnému otevření a teprve poté odhodit do odpadního pytle, * očkování osob na vybraných pracovištích s vyšším rizikem vzniku VHB, - očkování je povinné pro zaměstnance chirurgických oborů, oddělení hemodialyzační a infekční, lůžková interní oddělení včetně léčených dlouhodobě nemocných a interní pracoviště provádějící invazivní výkony, oddělení anesteziologicko-resuscitační, jednotky intenzivní péče, laboratoře pracující s lidským biologickým materiálem, zařízení transfúzní služby, pracoviště stomatologická, patologicko-anatomická, soudního lékařství, psychiatrická a pracoviště zdravotnické záchranné služby a dále domovy pro seniory, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy se zvláštním režimem a azylové domy. * na výše uvedená pracoviště mohou být fyzické osoby nově zařazeny nejdříve po podání druhé očkovací dávky za předpokladu, že další očkování bude ukončeno v předepsaném termínu, * očkování jsou také studující lékařských fakult a zdravotnických škol a studentů připravovaných na jiných vysokých školách než jsou lékařské fakulty, připravujících se pro činnosti ve zdravotnictví, * preventivní lékařské prohlídky
riziko - zanedbání použití OOPP, <ul style="list-style-type: none"> * nepoužívání přidělených OOPP, * použití nevhodných a neúčinných OOPP 	2	3	6	<ul style="list-style-type: none"> * v prostředí, v němž oděv nebo obuv podléhá při práci mimořádnému opotřebení nebo znečištění nebo plní ochrannou funkci poskytovat zaměstnancům OOPP (též pracovní oděv nebo obuv),

				<ul style="list-style-type: none"> * poskytovat zaměstnancům bezplatně OOPP dle vlastního seznamu zpracovaného na základě vyhodnocení rizik konkrétních podmínek práce, * udržovat OOPP v použitelném stavu a kontrolovat jejich používání, * OOPP musí být účinné proti vyskytujícím se rizikům (např. ionizujícímu záření, cytostatikům, dezinfekčním prostředkům apod.), * používání nesmí představovat další riziko, * OOPP musí odpovídat podmínkám na pracovišti, fyzickým předpokladům a respektovat ergonomické požadavky a zdravotní stav zaměstnanců, * seznámit všechny zaměstnance s použitím OOPP, * při změně pracovních postupů a pracovních podmínek přidělit potřebné OOPP, * pracoviště s biologickými činiteli navíc: <ul style="list-style-type: none"> - zákaz vstupu v OOPP mimo vymezená pracoviště, - ukládat OOPP na místě k tomu určeném, odděleně od ostatního šatstva
riziko - ionizující záření <ul style="list-style-type: none"> * pracoviště se zdravotnickou diagnostickou a léčebnou technikou, která je zdrojem záření, * doprovod pacientů na RDG vyšetření 	1	2	2	<ul style="list-style-type: none"> * u pojízdných skiagrafických přístrojů dodržovat bezpečnostní ochranu, dodržovat délku přívodní šňůry se spínačem k expozici minimálně 2,5 m, * při práci s rtg přístrojem se během provozu nezdržovat v blízkosti zdrojů záření, * v případě nutnosti přidržování pacienta, použít OOPP * zákaz práce těhotných žen a mladistvých, * spolehlivé monitorování pracovišť a okolí pracovišť a osobní monitorování pracovníků, * dodržení všech podmínek stanovených bezpečnostními a hygienickými předpisy, * znalost a dodržování provozního řádu, * zpracování havarijního plánu a monitorovacího programu, * používání OOPP - pláště, zástěry, brýle, rukavice s odpovídajícím stínícím účinkem, rukavice * vybavení zaměstnanců dozimetry, * správné umístění osobního dozimetru - referenční místo na přední levé straně hrudníku, * pravidelné výměny a vyhodnocení osobních dozimetrů a prstenových termoluminiscenčních dozimetrů
riziko - biologické a mikrobiologické, <ul style="list-style-type: none"> * manipulace a převoz zemřelých pacientů 	1	2	2	<ul style="list-style-type: none"> * zásadně se nedotýkat těla zemřelého bez použití OOPP, * seznámení zaměstnanců s manipulací a etikou při převozu, * dodržování hygienických zásad, * při odstraňování kanyl, obvazů apod. si počínat velmi opatrně, * přivolat službu, která provádí transport zemřelého, * používání vyhrazených tras k přepravě
2015				
Riziko – skartovačka <ul style="list-style-type: none"> *proces skartace – nevhodné vkládání skartovaného materiálu do stroje * neodborná manipulace se strojem *vkládání nevhodného materiálu do skartovačky *poranění, pořezání, amputace prstů při skartaci *skartování nepoučenými a neoprávněnými osobami *závada na skartovačce 	1	4	4	<ul style="list-style-type: none"> *do skartovačky vkládat přiměřené a výrobcem určené množství materiálů *před zahájením práce zkontrolovat všechny výstražné funkce *do skartovačky vkládat materiál, který není v rozporu s doporučením výrobce *dbát zvýšené opatrnosti při skartaci *dodržovat bezpečnou vzdálenost prstů od vstupu do skartovačky *likvidaci odpadu ze skartace provádět pouze předepsaným způsobem *seznámení s návodem k obsluze *poučení osob s možnými riziky při práci se skartovanou *neodstraňovat bezpečnostní a ochranné kryty určené a instalované výrobcem
Riziko – osoba ve výkonu trestu na vyšetření ve zdravotnickém zařízení <ul style="list-style-type: none"> * agresivní pacient * nevyzpytatelné chování * možnost fyzického napadení 	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> * při agresivním jednání ze strany pacienta zachovat klid, nechovat se vůči pacientovi agresivně, snažit se zmírnit vzniklou situaci * nikdy nezůstávat osamoceně na vyšetřovně s pacientem

<ul style="list-style-type: none"> * možnost verbálního útoku * stres a strach zdravotnického personálu * zvýšená psychická zátěž při ošetřování pacienta 				<ul style="list-style-type: none"> * vždy si vyžádat doprovod ozbrojené ochranky nebo eskorty * konflikty řešit v přítomnosti eskorty nebo ochranky * v rámci možností sledovat pohyb a chování pacienta * nikdy se neotáčet k pacientovi zády * snažit se zajistit aby měl pacient, pokud je to možné, po celou dobu ošetření/vyšetření, spoutané ruce
2016				
riziko - manipulace s pacientem na CT, MR a RDG pracovištích <ul style="list-style-type: none"> * celková fyzická zátěž, * specifické zatížení určitých částí lokomočního systému, zejména páteře, * manipulace s imobilním pacientem, * manipulace s částečně imobilním pacientem, * překládání z ošetrovacího stolu na lůžko, na vozík * nedostatek manipulačních a zdvihacích zařízení pro manipulaci se zcela imobilním pacientem, * nedostatek pomůcek pro manipulaci s pacientem (polohovací postele, hydraulická lůžka, zvedáky, rohože, polohovací vany), * nesprávný postup při manipulaci, 	2	3	6	<ul style="list-style-type: none"> * zajistit dostatečný počet zdravotnického personálu, * zajistit dostatečný počet mechanických pomůcek k manipulaci s pacienty, * provádět nácvik správného zvedání, znalost správného postupu při manipulaci s osobou - školení zaměstnanců, * seznámit zaměstnance s nebezpečím při nesprávné manipulaci a zamezení poškození páteře, * zákaz zvedání zcela imobilního pacienta jedním zaměstnancem, činnost musí vykonávat alespoň dva zaměstnanci za použití technických prostředků, * spolupráce personálu při manipulaci, pokud je to možné přivolat ke zvedání dalšího zaměstnance, * nevyhýbat se používání pomůcek pro manipulaci s pacientem (například podložek s rukojetí), * zákaz manipulace těhotným ženám, <p>Zásady správné manipulace s pacientem :</p> <p><u>Úchopy při manipulaci -</u></p> <ol style="list-style-type: none"> za palec za zápěstí za paži pod ramenem <p><u>Přetáčení nemocného -</u></p> <ol style="list-style-type: none"> pokrčit na lůžku dolní končetinu pacienta zaměstnanec klekne jednou dolní končetinou do lůžka posunout zadek pacienta ke kraji úchop a přetočení na kolena <p><u>Zvedání na lůžku -</u></p> <ol style="list-style-type: none"> nakročit vlastní dolní končetiny (jedna vpřed, druhá vzad) uchopit za ramena pod pažemi opřít se o svou ruku do lůžka provést sed využít žebříček (obinadlo), oběma rukama přitahování apod. <p><u>Sedání na lůžku -</u></p> <ol style="list-style-type: none"> pokrčit dolní končetinu pacienta spustit dolní končetinu z lůžka pacient se přitáhne za ramena zaměstnance zaměstnanec má pokrčené a rozkročené dolní končetiny, pevná a rovná záda úchop pod rameny <p><u>Zvedání do stoje ve dvojici -</u></p> <ol style="list-style-type: none"> ze sedu na okraji lůžka pacient má ruku na rameni zaměstnance zaměstnanec ruku do pasu pacienta oba jednu (stejnou) dolní končetinu dopředu oba druhou dolní končetinu dozadu na povel se pacient pokusí o stoj <p><u>Sedání ve dvojici -</u></p> <ol style="list-style-type: none"> dolní končetiny jako u vstávání oba se drží v pase na povel sed <p><u>Přesun na vozík nebo židli -</u></p> <ol style="list-style-type: none"> zaměstnanec stojí v blízkosti pacienta, čelem k němu pacient má obě ruce na ramennou zaměstnance zaměstnanec drží pacienta oběma rukama za pánev pacient se snaží o přesun na povel zaměstnanec stojí v nakročení, nohy mírně od sebe, váhu pacienta podporuje celým tělem

riziko - ionizující záření, * platí zásada adiace - sčítání dávek ionizujícího záření se využívá u rtg přístrojů (na rtg pracovištích, na operačních sálech, zákrokových sálech, skiaskopii, angiografie), * zdržování se během provozu rtg přístroje v blízkosti rtg přístrojů, * manipulace s rtg přístrojem osobou bez potřebné kvalifikace, * nepoužití OOPP při nutnosti přidržovat pacienta při rtg vyšetření, * pobyt v místnostech s ionizovaným vzduchem	3	2	6	f) pracují společně na povel na přesunu * vymezení a vyznačení kontrolovaných pásem, * u pojízdných skiagrafičkových přístrojů dodržovat bezpečnostní ochranu, dodržovat délku přívodní šňůry se spínačem k expozici minimálně 2,5 m, * se zdroji ionizujícího záření mohou nakládat pouze osoby k tomu dostatečně odborně způsobilé, poučené o možném riziku práce, * označení bezpečnostními tabulkami, * při práci s rtg přístrojem se během provozu nezdržovat v blízkosti zdrojů záření, * v případě nutnosti přidržování pacienta, použít OOPP * zákaz práce těhotných žen a mladistvých, * dodržení všech podmínek stanovených bezpečnostními a hygienickými předpisy, * znalost a dodržování provozního řádu, * používání OOPP - pláště, zástěry, brýle, rukavice s odpovídajícím stínícím účinkem, rukavice * správné umístění osobního dozimetru - referenční místo na přední levé straně hrudníku,
riziko - neumístění bezpečnostních značek, * úmyslné nebo neúmyslné odstranění bezpečnostního značení, * manipulace v rozporu s bezpečnostním označením, * nerespektování bezpečnostního značení pracovníkem, pacientem, návštěvou	2	2	4	ve zdravotnických zařízeních musí být zejména označeno: * pracoviště s nebezpečným radioaktivním zářením, * prostory, kde jsou umístěny tlakové nádoby na plyny, * zásuvky zdravotnické izolované soustavy, * únikové cesty a nouzové východy, dále se označí tak jako v jiných odvětvích: * věcné prostředky požární ochrany, * hlavní uzávěr plynu, * elektrické rozvaděče, * vstupy do skladů,
Riziko – manipulace s pacientem na CT, MR a RDG pracovištích * pád pacienta, náraz pacienta, mdloba a slabost pacienta, ztráta stability, upadnutí, * naražení při pohybu pacienta a pád, * sestupování pacienta z vyšetřovacího stolu, * pád při převozu z oddělení na vyšetření nebo * manipulace s částečně a zcela imobilními pacienty,	2	2	4	* předvídatost a znalosti zdravotnických zaměstnanců, * opatrnost, * spolupráce zdravotnického personálu při manipulaci, pokud je to možné přivolat ke zvedání dalšího zaměstnance, * používání vozíků pro převoz, zvedacích zařízení a jiných technických pomůcek, * manipulace se zcela imobilním pacientem pokud není k dispozici zvedací zařízení, musí být prováděna vždy více zaměstnanci,
riziko - přímáčknutí, přiskřípnutí zhmoždění přístroji zdravotnické techniky, * rentgenový přístroj, * komponenty rentgenu (rentgenka), * soustředění na vyšetřované místo,	1	2	2	* před zahájením vyšetření sledovat polohu přístroje, aretace
riziko - vymrštění, náraz na magnetické rezonanci * magnetická rezonance * vstup osoby s kovovými předměty (kovové předměty, nůžky, klíče, propiska aj.) v kapsách oděvu * používání magnetických předmětů, vozíků s magnetických slitin, * vstup s kovovou tlakovou nádobou na plyny, * vstup osoby s kardiostimulátorem do vyšetřovny magnetické rezonance (vitální ohrožení)	2	3	6	* upozornění osob vstupujících do prostoru na odložení kovových magnetických nástrojů a předmětů, * kontrola osob, * používání předmětů, pomůcek a zařízení z nemagnetických slitin, * zákaz vstupu osob s kardiostimulátorem do prostorů magnetické rezonance

riziko - zanedbání použití OOPP, * nepoužívání přidělených OOPP, * použití nevhodných a neúčinných OOPP	2	2	4	* poskytovat zaměstnancům OOPP dle vlastního seznamu zpracovaného na základě vyhodnocení rizik konkrétních podmínek práce, * udržovat OOPP v použitelném stavu a kontrolovat jejich používání, * OOPP musí být účinné proti vyskytujícím se rizikům (např. ionizujícímu záření, dezinfekčním prostředkům apod.), * používání nesmí představovat další riziko, * OOPP musí odpovídat podmínkám na pracovišti, fyzickým předpokladům a respektovat ergonomické požadavky a zdravotní stav zaměstnanců, * seznámit všechny zaměstnance s použitím OOPP,
2017				
Riziko – ostré předměty v odpadkových koších na komunální odpad *čepelky od skalpele *skleněné střepy z infuzí *ostré bodce *kontaminované jehly v odpadkovém koši	3	3	9	*dodržovat zásady třídění odpadů *nevyhazovat ostré předměty do odpadkových košů *použít tlustostěnné kontejnery na ostrý odpad *dbát zvýšené opatrnosti při manipulaci s odpadkovými koši *jehly vyhazovat pouze do tlustostěnných kontejnerů – po naplnění bezpečně uzavřít *použití vhodných OOPP *jehly neodkládat do kapes osobních pracovních oděvů
Riziko – pád na mokré podlaze *mokrá podlaha *neopatrnost při chůzi na komunikacích *nesoustředěnost při chůzi *neumístění výstražných kuželů „pozor mokrá podlaha“	4	2	8	*dodržování zásady – vytírání 1 poloviny komunikace a po uschnutí 2 polovina komunikace *zvýšená opatrnost při chůzi *nepodceňování rizika uklouznutí *umístění výstražných kuželů „pozor mokrá podlaha“ *důsledné vytření „dosucha“
Riziko – manipulace s předměty *nepozornost při manipulaci s následkem pádu na DKK *špatné úchopové vlastnosti *nerovnoměrné rozložení váhy břemene	2	2	4	*dbát zvýšené opatrnosti při práci s břemeny *nerozptylovat pozornost a soustředit se na práci *při zvedání a manipulaci s břemenem přednostně používat technické prostředky *před manipulací zjistit vhodné úchopové vlastnosti
Riziko – ředění desinfekce *potřísnění kůže roztokem *poleptání očí *alergická reakce na roztok *rozlití roztoku na podlahu	2	3	6	*při manipulaci používat předepsané OOPP *po potřísnění provést dekontaminaci oděvu, kůže, potřísněných částí těla dle návodu od výrobce v BL *dodržovat bezpečnostní opatření dle návodu od výrobce v BL *při rozlití osušit prostor dle bezpečnostních pokynů
Riziko – uvolnění výplně rámu čela postele *pád výplně na DKK *úder výplně do částí těla	2	2	4	*při převlékání postele dbát zvýšené opatrnosti při manipulaci v prostoru nohou pacienta *při manipulaci s čelem výplně dbát zvýšené opatrnosti při odstraňování *soustředěnost při práci
2018				
Riziko – psychosociální riziko a stres * nadměrné pracovní zatížení * rozporuplné požadavky a nedostatečně jasné vymezené úlohy * nedostatečný vliv v rozhodování o způsobu výkonu dané práce * špatně řízené organizační změny * neefektivní komunikace mezi nadřízeným a nadřízeným * nedostatečná podpora při výkonu povolání ze strany vedení nebo kolegů * psychický tlak ze strany přímých i nepřímých nadřízených * vysoká fluktuace zaměstnanců * mobbing, bossing * agrese ze strany pacientů a jejich příbuzných	4	2	8	* řádné čerpání řádné dovolené * dostatečný počet zaměstnanců na úseku práce zajišťujících provoz oddělení * adekvátní využití přestávek v práci na jídlo a oddech * jasné vymezení pracovních kompetencí * minimální suplování práce * adekvátní možnost vyjádřit se k organizačním a pracovním změnám * racionální řízení práce na pracovištích * přijímání účinných opatření při odhalování bossingu a mobbingu * utužování firemní kultury * motivační benefity ze strany zaměstnavatele * minimalizace fluktuace zaměstnanců
Riziko – obsluha mobilního telefonu během pracovní činnosti jako rizikový faktor pro zaměstnance	3	2	6	* nepoužívání mobilního telefonu během pracovní činnosti

<ul style="list-style-type: none"> * nepozornost při práci * opomenutí pracovních povinností * nesoustředěnost na zadané úkoly * prodleva ve výkonu pracovních povinností * zánik kooperace při plnění pracovních povinností při spolupráci s pracovníky jiných pracovišť * pády, uklouznutí, nehody při pochůzkách na komunikacích * střet a srážka s osobami a předměty vlivem nepozornosti při manipulaci s mobilním telefonem 				<ul style="list-style-type: none"> * práce s mobilním telefonem pouze v době pracovních přestávek
Riziko – obsluha mobilního telefonu zdravotnickým pracovníkem během pracovní činnosti jako rizikový faktor při poskytování zdravotní péče u pacientů <ul style="list-style-type: none"> * nepozornost při práci * opomenutí pracovních povinností * nesoustředěnost na zadané úkoly * prodleva ve výkonu pracovních povinností * zánik kooperace při plnění pracovních povinností při spolupráci s pracovníky jiných pracovišť * zanedbání zdravotní péče * záměna medikace * absence komunikace mezi zdravotnickým pracovníkem a pacientem * nesoustředěnost na zadané úkoly 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> * nepoužívání mobilního telefonu během pracovní činnosti * práce s mobilním telefonem pouze v době pracovních přestávek
2019				
Riziko – pohyb vozíků s prádlem po komunikacích KHN a.s. <ul style="list-style-type: none"> * střet s osobou * střet s lůžkem s pacientem * přiražení osoby na pevnou překážku (zed', dveře apod.) * poranění dolní končetiny vlivem najetí vozíku na nohy * zamezení pohybu osob při evakuaci vlivem odstaveného vozíku na komunikaci * omezení pohybu postele při transportu pacienta na urgentní ošetření v ohrožení života nebo zdraví vlivem odstaveného vozíku na komunikaci * střet s osobou na invalidním vozíku * pád vozíku na osoby vlivem nevhodné obsluhy nebo manipulace s vozíkem * poranění osob vlivem náhlého otevření dvířek vozíku při nedostatečném zajištění dvířek proti otevření 	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> * při zahájení pojezdu vozíku volit spíše způsob TAŽENÍM VOZÍKU než TLAČENÍM * dbát zvýšené opatrnosti obsluhy vozíku při jízdě s vozíkem * zajistit dostatečný přehled během jízdy o situaci před vozíkem * dbát zvýšené opatrnosti při příjezdu na křižení komunikací * mít na paměti, že postel s pacientem má přednost před vozíkem při případném střetu na komunikaci (v těchto případech je povinná obsluha vozíku dát přednost lůžku s pacientem odstavením vozíku na okraj komunikace) * při pojezdech vozíku dbát opatrnosti na dolní končetiny aby nedošlo k najetí vozíku na nohy * neponechávat vozíky volně odstavené na komunikacích nemocnice * v případě odstavení vozíku vždy umístit vozíky na okraj komunikace v jejím nejširším místě * v případě odstavení zajistit vozík proti svévolnému posunutí * při jízdě z nebo do kopce zajistit, aby nedošlo k prudkému sjezdu z kopce a nekontrolovatelnému pohybu vozíku * dostatečně zajistit zavření dvířek vozíku před náhodným otevřením a poraněním osob vlivem náhodného otevření * vždy tahat pouze jeden vozík (nespojovat vozíky „do vláčku“)
Riziko – pohyb transportních vozíků se stravou po komunikacích KHN a.s. <ul style="list-style-type: none"> * střet s osobou * střet s lůžkem s pacientem * přiražení osoby na pevnou překážku (zed', dveře apod.) * poranění dolní končetiny vlivem najetí vozíku na nohy * zamezení pohybu osob při evakuaci vlivem odstaveného vozíku na komunikaci 	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> * při pohybu zaměstnanců po komunikacích dbát zvýšené opatrnosti na pohyb vozíků se stravou * při jízdě s lůžkem zamezit střetu s vozíkem * vozík představuje při střetu riziko přiražení k pevné překážce, naražení s následkem pádu apod. * při zahájení pojezdu vozíku volit spíše způsob TAŽENÍM VOZÍKU než TLAČENÍM * dbát zvýšené opatrnosti obsluhy vozíku při jízdě s vozíkem * zajistit dostatečný přehled během jízdy o situaci před vozíkem

<ul style="list-style-type: none"> * omezení pohybu postele při transportu pacienta na urgentní ošetření v ohrožení života nebo zdraví vlivem odstaveného vozíku na komunikaci * střet s osobou na invalidním vozíku * pád vozíku na osoby vlivem nevhodné obsluhy nebo manipulace s vozíkem 			<ul style="list-style-type: none"> * dbát zvýšené opatrnosti při příjezdu na křížení komunikací * mít na paměti, že postel s pacientem má přednost před vozíkem při případném střetu na komunikaci (v těchto případech je povinná obsluha vozíku dát přednost lůžku s pacientem odstavením vozíku na okraj komunikace * při pojezdech vozíku dbát opatrnosti na dolní končetiny aby nedošlo k njetí vozíku na nohy * neponechávat vozíky volně odstavené na komunikacích nemocnice * v případě odstavení vozíku vždy umístit vozíky na okraj komunikace v jejím nejširším místě * v případě odstavení zajistit vozík proti svévolnému posunutí * při jízdě z nebo do kopce zajistit, aby nedošlo k prudkému sjezdu z kopce a nekontrolovatelnému pohybu vozíku
<p>Riziko – náledí na přilehlých venkovních plochách a komunikacích v KHN a.s.</p> <ul style="list-style-type: none"> * uklouznutí zaměstnanců, pacientů, osob přicházejících do areálu nemocnice * pád osob na venkovních namrzlých pochůzných plochách * nehody při pochůzkách na namrzlých komunikacích * nehody zdravotnických pracovníků při doprovodu pacientů k sanitkám na venkovních komunikacích * pády osob přicházejících do nemocnice * kolize vozů ZZS při příjezdu do nemocnice vlivem náledí 	4	2	8 <ul style="list-style-type: none"> * protiskluzný povrch chodníků a komunikací, * odvodnění chodníků, komunikací a pochůzných ploch tak, aby se na nich nezdržovala voda (nebezpečí zamrznutí), * zajištění údržby a čištění komunikací včetně odstavňných a parkovacích ploch tak, aby byly neustále udržovány v dobrém stavu, * určení odpovědnosti za pořádek, čistotu, údržbu, * odstraňování náledí a kluzkostí na komunikacích, * odstraňování poškození komunikací vlivem působení náledí (výtluky, výmoly a hrboly v povrchu komunikace), * provádění zimní údržby a včasné odstraňování náledí vzniklé námrazou, * zajišťovat průběžné čištění komunikací (odstraňování náledí, sněhu aj.), * údržba a funkčnost venkovního osvětlení (v zimních měsících je zkrácena doba denního světla, * odstraňování závad ve schůdnosti chodníků, * chodníky a ostatní pochůzné plochy musí umožňovat samostatný, bezpečný, snadný a plynulý pohyb osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace a jejich míjení s ostatními chodci, * odstraněný sníh a náledí z chodníků musí být umístěn v dostatečné vzdálenosti od okraje komunikace, aby nedošlo vlivem tání ke zpětnému nánosů na komunikaci * při transportu pacientů k vozům ZZS dbát zvýšené opatrnosti na namrzlé komunikaci při přesedání do vozidel ZZS * edukace pacientů o riziku náledí nebo námrazy * umístění informačních značek o riziku uklouznutí vlivem námrazy nebo náledí